

Viðmerkingar til lögmannsrøðuna

Røða P. M. Dams

(Framhald)
Sjómárksspurningurinn var so væl fyrirleikadur og búnaður undir seinasta landsstýrinum, at tá ið tíðin var útí fyrri seinasta sjómárkssáttmála, gekk tað júst sum ynskt.

Ja, tað gekkst so væl, at tann háttvirði býráðsformaður ikki hevur hildið nakra talu fyrri teimum fremmandu donsku gestunum úttan at takka og rósa donum fyrri ta støðu teir tóku, ta mannliga og reystu støðu fyrri føroyingar úttan at leggja í danskar handilsinteressur fram um sjómárkssinteressur føroyinga.

Eitt sindur fremmant um ikki beiskt má hetta glasiliga úrslit hava fallið okkara lögmanni og hansara monnum, sum í síni tíð vóru við at gera trýmála krýpulsáttmálan, og sum yvirleikin á sinni niðri í statsministerinum yvir fyrri Dam, sum føroyinganna vegna kravdið óskert 12 mila fiskimark út frá beinum linjum, gjørdi seg til talsmann fyrri øhavens friðheð, ið hvørki víðiskerja bretta ella annara landa fiskiskap við Føroyar.

Men lögmaður er umvendir ella er noyddur at víkja frá gomlu trýmálmáttmálanum síni og fólkaflókksins, og Erlends Paturssonar ítraverin, tá ið á stóð sjómáarkinum viðvikandi kundi ikki oyðileggja tað av øllum føroyingum so prisaða úrslitið í sjómárksmálinum.

Vit gleða okkum nú yvir sigurin, og at lögmaður, sum eina ferð var treiskur og beiskur andstøðumaður, nú blæsir í lúðurin við okkum um at standa allir sum ein maður av tí vunnna fiskimarkinum.

Men hvat hevur lögmaður og sitandi landsstýri at rósa sær av hesi verji viðvikjandi?

Javnaðarmenn settu fram uppskot um bygging av einum vaktar- og bjargingarskipi, samstundis sum teir vóru við til at krevja av donum at gera sína sjøverju við oyggjarnar maktfullari og meiri ágrýtna við nútímans verjuskipi, ið sigldu so skjótt, at tað ikki kundi verða talan um hjá trolarunum at sigla undan.

Og tað eyðnastist so væl at fáa donsku ríkisstjórnina við til eina sterkari og munandi sjøverju, at hon fór undir at byggja serlig skjótsiglandi verjiskip við helikoptara umborð.

Tá ið av seinasta landsstýri, varð greitt frá hesum samstundis sum sagt varð frá, at farið vildi verða undir bygging av serligum skjótsiglandi vaktar- og bjargingarskipi, flentu núverandi landsstýrisfólkkar uppá hað og hildu teiti í helikoptararunum.

Men hvussu er støðan í dag?

Hvør flennur nú?
Rósar okkara háttvirði borgmeistar í Havn donum fyrri verk í sjómárksspurninginum, er hann ikki minni takkanur og fagurlatin í orðum yvir fyrri teimum viðvikjandi teirra sjøverju við nýggju nútímans verjuskipinum við helikoptarum frá Japaga Hugving kring Føroya sjómárk fyrri at haldra trolararnar úttan fyrri mark, sum hevur ikki tíkið minni til, enn at sjøverjuspurningurin beinavegin er loystur, so ættleik av týkist sjøverjan honum við helikoptaraskipinum.

Tá ið seinasta landsstýri fór frá, var greitt at skriva undir sáttmála til bygging av einum vaktar- og bjargingarskipi. Undirskrivingin oíðaoi bara eftir teirri møgulegu smíðbrotyng og uppgávu av motorstødd, ið tarvdi fyrri at skipið kundi sigla 16 mil sum minstu ferð.

Hetta var uppgivið at kunna leggja fyrri innan heilt stutta tíð.

Hvat hevur sitandi landsstýrið gjørt við hetta mál?

Tað er harmiligt at hoyra, at stýrið er ikið so eftir hali í hesum máli, at tað nú í lögmannsrøðuni talar um eina 4-mannanavnd, sum skal hava málið til umhugsingar og viðgerðar.

Vit kunnu nú av sonnum siga við kvæðnum:

»Hvor ere nu de gæve vovehalse? Teir, sum tíðliga og seint oystu seg illar um, at danir skuldu hava nakað at gera við sjøverjuna!

Tað sær ikki betri út, enn at teir hava heilt slept tankanum um egið sjøverjuskip.

Skulu vit trúgva tí gæva borgmeistar, sum er ein fyrsta floinin innan fyrri landsstýrissamgonguna, so heldur landsstýrið og landsstýris-

flokkarnir sjøverjuni veruliga vera greidda av helikoptaraskipinum donsku.

KANNING OG NÚTIMANS UMSKIPAN

har ið lívið er stíðnað ella vorðið avloðað, eru fyrirbrigdi, ið eyðkennir eitthvørt nútíðarsamfelag, sum vil vera í vøkstri.

Hetta ásannaði seinasta landsstýrið so greitt sum nakar.

Tað hevði eisini lænt rationaliseringskeispartar til umlegging av teimum almennu roknskapunum — og tað var komið langt áleiðis í hesum.

Og seinasta landsstýri hevði sett skilaveindir til arbeids viðvikjandi okkara vinnulivi, serliga fiskivinnuni. Her er at nevna lán av figgarfroyinginum Kallsbergi, sum legði eitt skilaverk frá hondum sínum.

Og setanin av einum búskapar-ráði av hesum landsstýrinum hevði gingið somu ættina, um henda setanin ikki var gjørt 100 % tjóðveldsk og fólkaflókksk altsó stórpólitisk og harvið einslitað og óhugnaliga »subjektive« fyrri ikki at siga partisk.

Olitað, reint visindaligt kann eitt búskaparráð vera hent.

Men sum maðurin segði, munur er á knivum: rakiknivum, borðknivum og trækknivum.

Við trækknivum ella knivi verður ílt at skapa líkindaverk.

Men tað kann í ólukkulagi verða manni og landinum dyrt at standa at freista trækknivanáðir.

44 TÍMA ARBEIÐSVIKUNA

hugsaði eg mær, at lögmaður ikki fór at hætta sær at nevna. Tá hetta mál hava landsstýrið og stjórnarflokkarnir sviðið og tað so eiggiliga.

Hvørjum líkst tað tað at foyggja tað út í trýbýti, so tað skal taka fleiri ár, áðrenn 44 tíma arbeids-vikan er vunnin.

Tað er fátt vorðið verri dámt av teirra arbeidarunum, enn tá ið hinir flokkarnir feldu javnaðarmannapúpskot-ið, ið ikki bara vildi givið arbeidsmonnum 44 tíma vikuna við tað

sama, men sum setti arbeidslønina fyrri fiskaarbeiði javnt við lönina fyrri annað arbeiði, og sum gav kvinnunum somu dyrtíðarviðbótasømdir sum monnum.

Vilja stjórnarflokkarnir ikki víkja frá støðuni um at hála tíðina út fyrri at fáa 44 tíma vikuna, so megu teir ella onkur av teimum kunna taka undir við javnaðarmonnum um at lóna fiskaarbeiðið sum annað arbeiði og geva kvinnunum somu dyrtíðarviðbótasømdir sum monnum.

Javnaðarmenn vilja koma fram við uppskoti sínum av nýggjum, men formað soleiðis, at menn kunnu hava høvi at greiða atkvøðu fyrri hvørjum tátinum fyrri seg, so javnlónin av øllum mannsarbeiði og somu dyrtíðarviðbótur fyrri kvinnur og menn kunnu fremjast leys av skipanini av 44 tímavíkuspurningum.

HALD OG FRAMBURÐUR Í LANDBÚNAÐINUM

verður ikki, fyrr enn hann er allur samskipaður í keyp og sølu á andeilsgrundarlagnum við felags fjósum og maskinstøðum eins og menn hava gjørt í øðrum framkomnum londum.

Bóndin sum traðarmaðurin megu eiga sít í friði og fáa tað fyrri vorur sínar, sum tær kunnu geva úttan, at aðrir fara avstað við rómánum.

Hesa samgonguleiðina hava búnaðarmennir verið trekir at ganga, tí tað hevur eydnast teim borgarligu kapitalistunum at bílla teimum inn, at tað eru ikki hyggjuráðini at fylgja javnaðarmonnum, hvussu gott og livgevandi tað enn er fyrri búnaðarstáttin.

Eitt er vist, harra lögmaður, at utan at ganga fylkingarleið javnaðarmanna verður eingin varandi bati at finna hjá landbúnaðinum.

Tað er eyðvitað, at landbúnaðurin má finna somu sømdir í teirra framleiðslustrebmum, sum unt hevur verið fiskivinnuni.

Landshórhaldsliga er ikki ráð til annað.

Og nógv er at gera innanfyri landbúnaðin. Tøting og heima-virkan á nútímans hátt, teppi-vevnaður o. a., heldur flyta ull inn

til øking av heimaíðnaðinum, so eingin lagdur fer út av landinum. Kjøt og mjólkaframleiðslan margfaldað. Maskinurnar arbeiða og hondin stýra og leiða.

Eitt fullkomuligt nýtt lag á alla búnaðarframleiðslu.

Vilja búnaðarmenn náa hesum máli er einasta leiðin at fylkjast við javnaðarmonnum.

Plánirir um at automatisera telefonverkið vóru lagdir longu

undir seinasta landsstýrinum. Tað er sostatt ikki initiativ frá sitandi landsstýri á hesum økinum, sum føroyingar skylda tøkk.

Tað gleðir okkum tó at frætta, at landsstýrið ikki hevur og ikki ætlar sær at koyra sløkuna fyrri her, men loyvir arbeiddinum her at fara fram sum plánlagt. Hvørt heim telefonhentleikan sær til handa má vera málið, hvat fyrri landsstýri so situr. (Framhald)

SKÚLATASKUR

ryggtaskur og hondtaskur, plastik og leður; prisur frá kr. 22.- og uppfeitur.

Penalarhús, skúlapennar, bokur og annað.

Hjalmar Jacobsens Bókahandil

tlf. 1584

Heldur tú ikki SOSIALIN?

So bílegg hann hjá postverkinum

Maskinistskeið

Um nóg nógvir næmingar verða, byrjar Klaksvíkar tekniski skúli skeið til maskinistroyndina og fyrrirreikingarskeið til maskinmeistararoyndina tann 1. november í ár.

Nærri við at venda sær til skúlan.

Skúlans vegna
A. THOMSEN

Vegna summarfrítíð

er skrivstovan afturlatin frá 15/8 til 15/9.

Pf. STELLA,
Klaksvík

Um útlánsrentur og innlánsrentur

Útlán:

Fyrst tygum skulu keypa eina vøru, so fara tygum helst ikki bert inn í ta fyrstu krambúðina og keypa hana, um tygum hava varhugan av, at hon er væl bíligari í eini aðrari.

Ætla tygum at taka upp eitt lán, er tað heldur ikki nóg mikið bert at kanna hvussu stórt lán, ið ein kann fáa; tí her kann eisini vera talan um mun í prísinum.

Hvat kostar lánið?

Tað er jú munur á at gjalda 7% um árið og t.d. 9% um árið. Fyri eitt lán í seithúsum, 15.000 kr. til stóddar, sum verður gildið aftur eftir 10 árum, gevur ein tilíkur rentumunur upp á 2% p.a. 1.600 krónur í sparnaði, tá ið ein velur ta bíligari rentuna. Er upphæddin størri og avdráttartíðin longri verður munurin upp aftur størri.

Innlán:

Rentan av innlánum er nú:

Kekk-konto	2 % pro anno
Bankabók	4 % - -
Innlán v. 3 mánaða upps.	4 1/2 % - -

Fyri størri upphæddir kann seravtala verða gjord um hægri renting við longri uppsøg.

Við serliga langari uppsagnarfrest kann m.a. uppsparing verða gjord til seithúsgyging, og tað vil altíð vera ein fyrimunur, at tilík uppsparing er framd, tá stóða skal verða tiki til játtan av veðskuldalánum í seithúsum.

FØROYA BANKI